

ใจบอด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพราะพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ เรา ก็บวชเป็นพระ บวชเป็นพระเห็นใหม่เป็นสมมติสงฆ์ ถ้าสมมติสงฆ์ ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๑๔ คำ ๑๕ คำ ให้ลงอุโบสถ คำว่าลงอุโบสถ อุโบสถศีลมันเป็นธรรมและวินัย มันเป็นศีลที่เราจะต้องทบทวนๆ การทบทวนโดยลงอุโบสถเห็นใหม่ ถ้าจิตใจของเรามันเป็นธรรมๆ สิ่งนี้มันเป็นกรอบ มันเป็นเครื่องชี้ทาง ชี้ทางให้เราแสวงหา แสวงหาสิ่งความจริงใจของเรา

เวลาเราแสวงหาสิ่งความจริงใจของเรา เราจะเอาอะไรแสวงหา เราแสวงหาเห็นใหม่ เวลาคนหลงทาง เวลาคนหลงทางยังต้องพยายามกระเสือกกระสนหาหนทางออก ออกจากทางที่เราหลงให้ไปสู่เส้นทางที่เราต้องการปรารถนา คนหลงป่า เวลาคนหลงป่าเห็นใหม่ สิ่งที่หลงป่า ถ้าไม่มีใครช่วยเหลือมันจะหมุนเวียนซ้ารอยเดิมอยู่ในป่านั้น จนตายอยู่ในป่านั้น คนหลงป่าๆ มันก็ต้องมีนายพรานป่า นายพรานป่าเขาจะพาออกจากป่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน อุโบสถศีลมันเป็นเครื่องชี้ทาง ถ้าคนที่มีใจเป็นธรรม มันเป็นกรอบให้กิเลส ตัณหาความทะยานอยากที่มันจะดันรนให้ดันออกไปไม่ได้ การลงอุโบสถๆ เห็นใหม่ เพื่อให้ ความอยู่สุขสงบในสังฆะในสงฆ์ ถ้าในสงฆ์ สิ่งที่เป็นกรอบอันเดียวกันเห็นใหม่ เราลงอุโบสถๆ ให้เป็นกรอบ ให้เป็นแนวทาง แนวทางในการที่เราจะแสวงหาสิ่งธรรมความจริงใจของเรา เราไม่บวชพระ ธรรมวินัยก็มีอยู่ เราบวชพระหรือที่เราสึกไป หรือเราตายจากโลกนี้ไปเห็นใหม่ ห้า พันปีๆ จะลงอุโบสถกันไปอย่างนี้ ของมันมีอยู่โดยธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราแค่เข้ามาในชีวิตของเราเท่านั้นนะ

ถ้าเราเข้ามาในชีวิตของเราแล้ว ถ้าเรายังมีอำนาจวาสนา ถ้ามีอำนาจวาสนานะ จิตใจมันยอมรับ จิตใจสิ่งนั้นมันเป็นเครื่องอยู่ๆ เห็นไหม แล้วความเป็นเครื่องอยู่ขึ้นมา เรายังมีศาสดา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอๆ ธรรมและวินัยเห็นไหม อุโบสถศีลจะเป็นศาสดาของเรา จะเป็นผู้ชี้แนวทางให้เรา จะเป็นเครื่องป้องกันภัยให้เรา ถ้าเป็นเครื่องป้องกันภัยให้เราเห็นไหม เราลงอุโบสถ

สิ่งที่อุโบสถ เรามาฟังมาทำมาอบรมบ่มเพาะใจของเราให้มันอยู่ในกรอบ ไม่ให้กิเลสมันคืนรนของมัน กิเลสมันจะชักนำของมันไป ถ้ากิเลสชักนำของมันไปเห็นไหม สิ่งนี้ทำให้เราเสียหาย ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเรายังลงในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม เรายังมีช่องทางอยู่ แต่ถ้าศีลอุโบสถไม่มีใครเชื่อฟัง ไม่มีใครดูแลเลย ทำแต่ตามความพอใจของคนนะ เหมือนสัตว์ตาบอด เหมือนสัตว์ตาบอดนะ สัตว์ตาบอดมันไปตามแต่สัญชาตญาณของมัน แล้วธรรมชาติของมันเป็นสัตว์ สัตว์เห็นไหม ถ้าไปแล้วมันก็เป็นเหยื่อ เป็นเหยื่อของสัตว์นักล่า มันเป็นเหยื่อไปทั้งนั้นเพราะมันเป็นสัตว์ตาบอด มันช่วยตัวมันเองไม่ได้ไง

แต่ถ้ามันลงในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงจะเป็นสัตว์ มันไม่ตาบอดของมันเห็นไหม มันมีสายตามีการหลบภัยของมันได้ มันทำเพื่อเอาชีวิตของมันรอดได้ เพื่อหาอาหารของมันได้ เพื่อทำประโยชน์ของมันได้เห็นไหม ถ้ามันเป็นจริงๆ นะ แต่ถ้าเราเป็นมนุษย์ละ คน เห็นไหม คน สัตว์มันทำลายกัน มันทำลายกันด้วยเขี้ยวเล็บมันเท่านั้น มันทำลายกันมันล่ากันด้วยความสามารถของมัน

แต่มนุษย์เรามีปัญญาๆ ไง มนุษย์เรามีปัญญาขึ้นมา เราบวชเป็นพระๆ ขึ้นมาด้วยเห็นไหม ถ้าใจมันบอด ถ้าใจมันบอดใจมันไม่ยอมรับ ใจมันบอดเห็นไหม มันคืนรนของมันไป ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม ศีลสมาธิปัญญาๆ ปัญญาเพื่ออะไร ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารอบรู้ในความคิดใจ ความคิดความกระหายในหัวใจที่กิเลสมันคืนรนอยู่ สิ่งที่มีปัญญาๆ

ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิๆ มันก็เท่าทันกับความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของเรา เท่าทันกับกิเลส ตัณหาความทะยานอยากที่มันยุเหยในใจของเรา แต่ถ้ามันมีดบอดๆ เห็นไหม ถ้าใจมันบอด ใจมันบอดมันปลิ้นปล้อน คำว่าเป็นปัญญาๆ มันก็เป็นกะล่อน ความกะล่อนปลิ้นปล้อนของมัน

ความกะล่อนปลิ้นปล้อนของกิเลส มันก็พลิกแพลงของมันไป แล้วพลิกแพลงของมัน ไปก็บอก
 สิ่งนั้นว่ามันเป็นปัญญาๆ ปัญญาอย่างนั้นหรือ นั่นกิเลสทั้งนั้น สร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้น

การสร้างเวรสร้างกรรมขึ้นมา มโนกรรมๆ ถ้ามันคิดอย่างนั้นมันทำอย่างนั้น มันก็จะเป็น
 จริตเป็นนิสัย ความย่ำคิดย่ำทำจะเป็นจริตเป็นนิสัยของเธอ เพราะความย่ำคิดย่ำทำ ย่ำคิดย่ำทำอัน
 นั้น นี่เวลาใจมันบอด เวลาใจมันบอด ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่
 นั่นก็เป็นกฎหมาย กฎหมายอยู่ข้างนอกนั่น มันเข้าไม่ถึงตัวเรา เพราะมันเป็นความคิดจากในใจ
 ของเราเห็นใหม่ มโนกรรมๆ เวลามันเกิดการกระทำในหัวใจขึ้นมา

นั่นนะเวลาใจมันบอด เวลาใจมันบอดขึ้นมามันสร้างแต่เวรแต่กรรม ไม่เป็นประโยชน์
 กับตนเองเลยนะ ไม่เป็นประโยชน์กับตนเองตรงไหน ตรงใจมันบอดแล้วมันห่างจากธรรมวินัย
 ออกไปเรื่อยๆ เวลาห่างจากธรรมวินัยออกไปเรื่อยๆ นี่ เพราะอะไร เพราะว่าคำว่ากิเลสตัดหา
 ความทะยานอยาก กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันมักใหญ่ใฝ่สูง มันต้องการความ
 สะดวกสบายในใจของมัน มันว่ามันเป็นความสะดวกสบายไป

มันว่าเป็นความสะดวกสบาย แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่
 มัน ท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมามันยากลำบากตรงไหน สิ่งที่ต้องการสะดวกสบายๆ มันก็ตัดหา
 ความทะยานอยาก มันล้นฝั่งนั่นไง แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขัดเถลาๆ รูดงควัตรเป็นเครื่องขัด
 เกลากิเลส รูดงควัตรเป็นเครื่องขัดเถลา ธรรมวินัยเป็นเครื่องขัดเถลากิเลสเห็นใหม่ เป็นเครื่องขัด
 เกลา

นี่ที่ว่าถ้างลงในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันมีคนชี้บอก มันมี
 แนวทาง มันมีการกระทำ มันเข้าไปสู่ธรรมในใจของเรา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตใจที่มันทำ
 มันทำเข้ามาที่นี้ ถ้ามันทำเข้ามาที่นี้ นี่ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ถ้าปัญญารอบรู้ในกองสังขาร
 สิ่งที่มันจะคืนรน สิ่งที่มันจะชักนำออกไปตามความพอใจของมัน ตามแต่ตัดหาความทะยาน
 อยากนั่นนะ มันจะเบาบางลง เพราะมันมีสติมันมีปัญญา ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร รอบรู้ใน
 ความคิดของเรา

ถ้าปัญญารอบรู้ในกองสังขารมันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ
 ปัญญามันรู้เท่า รู้เท่าทันความคิดมันก็หยุดคิด แล้วถ้ามันหยุดคิดๆ หยุดคิดได้มันก็ใช้ปัญญาหยุด

คิดอย่างนั้น ถ้ามันหยุดคิดขึ้นมาแล้ว ถ้ามันหยุดคิด พอหยุดแล้วทำไงต่อ หยุดคิดก็พุทโธต่อเนื่องไปๆ ให้มันตั้งมั่นของมัน ถ้ามันไม่ตั้งมั่นมันก็ไหลบออกคิดอีก ถ้าเราคิดอีกเราก็ใช้ปัญญาไล่เข้าไป มันก็จบลง จบลงเดี๋ยวมันก็คิดอีก ปัญญาครอบรู้ในกองสังขารๆ ถ้าปัญญาครอบรู้ในกองสังขารนี่คือปัญญา

แต่ถ้ามันเป็นสัญญา สัญญามันก็อ้างอิงไป บังเงา อ่างธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อมาเสริมกิเลสของตนให้ยิ่งใหญ่ ความยิ่งใหญ่ของมันนั้นใจมันบอด สัตว์ตาบอดๆ มันก็เป็นสัตว์นะ สัตว์เป็นสัตว์เดรัจฉานมันก็แค่ชีวิตของมันเท่านั้น แต่ถ้ามุขย์ใจบอดแล้วมาบวชเป็นพระ พระยังบอดเข้าไป

เวลาท่องบ่น เวลาสวดปาฏิโมกข์ๆ สวดปาฏิโมกข์มันมีเนื้อหาสาระ ความมีเนื้อหาสาระเรามีเนื้อหาสาระ เราจะทำตามนั้น เหมือนกฎหมาย กฎหมายบังคับใช้ทุกคนมีเท่ากัน เราก็อยู่ในกรอบของกฎหมายนั้น ถ้าเราทำอะไรเราก็ไม่เฉลบบ ไม่แซงหน้าแซงหลัง ไม่เหยียบย่ำใคร ไม่ทำลายใครทั้งสิ้น เราจะทำลายกิเลสของเรา มันก็บอกลำบาก ลำบาก มันคับแคบ มันไม่กว้างขวาง กว้างขวางนั้นมันกะล่อน เวลามันกะล่อนมันปลิ้นปล้อนขึ้นไป มันทำตามแต่ใจของมัน มันทำตามแต่ใจของมัน

เห็นไหม สวดปาฏิโมกข์ๆ สวดปาฏิโมกข์มันก็เป็นกิริยา สวดปาฏิโมกข์มันเป็นกฎหมาย มันเป็นธรรมวินัยที่เราท่องบ่น แต่ถ้ามันมีเนื้อหาสาระ เวลาท่องปาฏิโมกข์ได้เราก็รู้ใช่ไหม ปาราชิก ๔ สังฆาทิเสส ๑๓ อนิยต ๒ นิสสัคคิยปาจิตตีย์ เสดิยวัตรต่างๆ เราต้องทำตามนั้นๆ แล้วมันมีน้ำใจ มันมีน้ำใจนะ มันเห็นความละเอียดรอบคอบ เห็นใจ เราเห็นใจพ่อแม่ปู่ย่าตายายของเรา นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นภิกษุในสมัยกึ่งกลางพุทธศาสนา เราจะเห็นใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใจศาสดาของเรา ศาสดาของเรานะปิดกั้นไว้ทุกอย่างเลย หลวงตาท่านสอนบ่อย เวลาจิตใจของเรามันจะเอื้อมไปจับพินจับไพนะ ครูบาอาจารย์ท่านคมมือไว้ๆ เห็นไหม มือเราจะไปจับสิ่งใด จะไปสร้างเวรสร้างกรรมสิ่งใด ท่านจะอย่า อย่า เหมือนกับเราจะจับสิ่งใดนะ ท่านก็พยายามยับยั้งไว้ๆ

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมและวินัย ปาฏิโมกข์ที่เราสวดกันอยู่นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตอบไว้ๆ ป้องกันไว้ คุณติ มันจะซาบซึ้งในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะซาบซึ้งถึงน้ำใจ ซาบซึ้งถึงการรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าคุ้มครองดูแลเราเห็นไหม บอกเป็นแนวทางไว้ อย่าทำ ไม่ได้ ไม่ควรทำ ทำไม่ได้ๆ แล้วสิ่งที่ควรทำๆ สิ่งที่ดีส่งเสริมเห็นไหม ให้ประหยัด ให้มัธยัสถ์ ให้อยู่ในที่สงัดวิเวก ให้อยู่ในเรือนว่าง

ให้พยายามทำ สร้างสม สร้างสมศีลสมาธิปัญญาขึ้นมา สร้างสมปัญญาขึ้นมา สร้างสมสติปัญญาขึ้นมาให้เข้มแข็งขึ้นมา ให้เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา ให้จิตใจเข้มแข็งขึ้นมา พอจิตใจเข้มแข็งขึ้นมาเห็นไหม มันมีความสุข ความสงบ ความระงับ ความสุขความสงบความระงับ มันมีความอบอุ่นในหัวใจ ถ้าอบอุ่นในหัวใจเห็นไหม มันจะเป็นอาวุธ เป็นพี่ใหญ่ขึ้นมา เป็นพี่ใหญ่ขึ้นมา ก็คุ้มครองดูแลน้องๆ คุ้มครองผู้ที่มาบวชใหม่ ผู้ที่มาบวชใหม่ เราเป็นแบบอย่างให้เขาไปในแนวทางที่ดี

นี่ไง ถ้ามันมีเนื้อหาสาระเห็นไหม มันเนื้อหาสาระสวดปาฏิโมกข์ สวดปาฏิโมกข์เราก็ได้ข้อเท็จจริงด้วย แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บัญญัติไว้ๆ ถ้าบัญญัติไว้ บัญญัติไว้เพราะอะไร เพราะมีพระทำผิดใจ เพราะมีพระแข่งหน้าแข่งหลังใจ เพราะมีพระเห็นแก่ตัวใจนี่ไง ในนิสสัคคิยปาจิตตีย์นั่นนะ เห็นไหม มันมีพระแข่งหน้าแข่งหลังทั้งนั้น ไปจับจองไว้ ที่จะจำพรรษา เอรองเท้าไปวางไว้ เอาเครื่องหมายไปวางไว้ ข้าขอจำพรรษาดูด้วย เวลาถึงคราวกฐินก็ถึงจะมาแบ่งลาภสักการะด้วย เห็นไหม

นิสสัคคิยปาจิตตีย์ห้ามๆ ให้จำพรรษาในที่เดียว ไม่ให้จำพรรษาซ้อนกัน สิ่งต่างๆ นี้พระพุทธรเจ้า ถ้าศึกษาแล้วเราใคร่ครวญเราจะเห็นความเมตตา เห็นการคุ้มครองดูแลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้หมู่สงฆ์เราอยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าอยู่ร่มเย็นเป็นสุขเห็นไหม ถิ่นกับพื้นมันกระทบกระเทือนเป็นธรรมดา เราอยู่ด้วยกันนะ การกระทบกระเทือนกันบ้าง แต่ แต่มันไม่ใช่เจตนา ไม่ใช่การวางยา เราให้อภัยต่อกัน ความพลั้งเผลอความผิดพลาดมันมีเป็นเรื่องธรรมดาทั้งนั้น

แต่ถ้าเป็นการทำลายกันๆ มันก็ไม่ควร นี่ไง เวลาใจมันบอด มีน้ำใจต่อกัน มันบอกว่าเสียเปรียบ แต่ถ้ามันจะเอาชนะคะคานคนอื่น มันบอกว่ำนั่นนะปัญญา นี่ไง เวลาใจมันบอด เวลากิเลสมันท่วมท้นมันเป็นอย่างนั้น สวดปาฏิโมกข์ๆ ก็สวดกันไปอยู่ข้างนอกผิวเผินใจ แต่ในใจเราล่ะ ในใจเรามันคิดอะไร ทำอะไร ถ้าในใจเราคิดอะไร ทำอะไรเห็นไหม สวดปาฏิโมกข์ ที่เราลง

อุโบสถศีลต่อกัน เราลงอุโบสถศีลต่อกัน สิ่งที่ไม่ลงใจๆ เห็นไหม เหมือนสัตว์ดาบอดๆ สัตว์ดาบอดมันหลงไหลไป หลงป่า ไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์กับมันทั้งสิ้น ทั้งๆ ที่มันเกิดเป็นสัตว์นะ

แต่เราเกิดเป็นสัตว์ประเสริฐๆ เราเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นมนุษย์ด้วย มนุษย์เป็นผู้มีสมอง มนุษย์ที่มีสติปัญญา แล้วยังเห็นภัยในวัฏสงสารมาบวชเป็นพระด้วย มาบวชเป็นพระด้วยเห็นไหม เราก็ศึกษาในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราท่องบ่นของเราได้ เราจะทำประโยชน์กับหมู่สงฆ์เห็นไหม เราก็จะมีหน้าที่สวดปาฏิโมกข์ แล้วสวดปาฏิโมกข์ เนื้อหาสาระในคำสวดนั้น เนื้อหาสาระอันนั้น เนื้อหาสาระเราก็มาใคร่ครวญของเราเห็นไหม ตรีกในธรรมๆ เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ตรีกในธรรม

ถ้าตรีกในธรรมก็ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่บัญญัติไว้ คู่คุ้มครองดูแล พวกเราอยู่ที่นี่ เรามาตรีกใคร่ครวญเพื่อประโยชน์กับเราใจ ถ้ามาตรีกใคร่ครวญเพื่อประโยชน์กับเราแล้วมันเห็นคุณค่านะ ถ้ามันเห็นคุณค่าขึ้นมา สวดมันก็ได้บุญกุศลอยู่แล้ว ทำหน้าที่แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะการสวดปาฏิโมกข์ เริ่มต้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเป็นผู้แสดงเองๆ แต่พระไม่สะดวกบริสุทธ์เข้ามา แสดงไปแล้วจะเป็นบาปเป็นกรรม ท่านถึงให้หมู่สงฆ์เป็นผู้สวดกันเอง “ต่อไปนี้ให้ภิกษุสวดปาฏิโมกข์กันเถิด เราตถาคตจะไม่สวดอีกแล้ว” แล้วเราก็ทำหน้าที่กันมาเห็นไหม มันได้บุญได้กุศล เวลาเป็นบุญเป็นกุศลนะ

เวลาทางโลกเขา เขาแสวงหามะ เขาทำบุญกุศลเขาต้องแสวงหาที่นาที่ดีๆ เขาแสวงหาครูบาอาจารย์ที่น่าไว้วางใจได้ ของเราก็เหมือนกัน เราบวชมาเป็นพระ บวชเป็นพระขึ้นมาแล้ว เห็นไหม เราจะเป็นเนื่อนาบุญของโลก เราจะเป็นเนื่อนาบุญในใจเราได้หรือไม่ ถ้าเราจะเป็นเนื่อนาของใจเราได้ เราต้องไว้วางใจเราได้ ถ้าเราไว้วางใจไม่ได้คือหัวใจมันบอด หัวใจมันมีดบอด มันไว้วางใจตัวเองไม่ได้ ถ้าหัวใจไว้วางใจตัวเองไม่ได้เห็นไหม ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีกในธรรมๆ ตรีกในธรรม ตรีกในคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วคู่มือหัวใจเรามันเข้ากันได้ไหม หัวใจเราเห็นชอบไหม หัวใจเราเห็นดีงามไปด้วยไหม ศึกษาแล้วส่วนใหญ่แล้วไม่ได้

นี่มันสองพันกว่าปีมาแล้ว เดียวนี้โลกเจริญ มันทำไม่ได้ๆ มันทำไม่ได้เพราะกิเลสมันหนา แต่ถ้าคนทำได้เพราะเราจะฆ่ากิเลส สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ มันเป็นอาวุธที่จะไปต่อสู้ปะทะกับกิเลส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายื่นอาวุธไว้ให้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคอย

คุ้มครองดูแลเราอยู่ แล้วบอกว่าสิ่งที่เป็นอย่างนี้ สิ่งที่เป็นศาสดาว่าที่จะไปต่อสู้อีกกับกิเลสที่มัน เป็นของล้าสมัย เป็นของครี ของล้าสมัย สิ่งที่เป็นโลก สิ่งที่มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นความทันสมัย ความทันสมัย เดียวนี้โลกมันเจริญ เราต้องพัฒนาๆ พัฒนาเข้าไปสู่กิเลสใช้ใหม่

แต่ถ้ามันจะเป็นความจริงนะ อริยสังข์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์เป็นสังข์จะ ทุกข์เป็น ความจริง ตั้งแต่ก่อนสมัยพุทธกาลด้วย แล้วสมัยพุทธกาล หมดศาสนาไปพระศรีอารยจะมาตรัส รู้ข้างหน้า ทุกข์มันจะเป็นความจริง อริยสังข์มันเป็นอริยสังข์วันยังค่ำ สมุทัยควรละ สมุทัยควรละ ตัณหาความทะยานอยากนี่สมุทัย ถ้าสมุทัยควรละมันละยังง ไขว่ไขว่โยนทิ้งยังงมันก็ไปไม่ได้ ยิ่งไขว่ไขว่มันยังเป็นสมุทัยซ้อนสมุทัย สองชั้นสามชั้น

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ความอยาก อยากพ้นทุกข์ๆ เวลามันประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมาความอยากคือตัณหาตัณหาอันหนึ่ง เวลาอยากพ้นทุกข์มันก็เป็นอยากสอง สมุทัยซ้อน สมุทัย ตัณหาซ้อนตัณหา เพิ่มพูนขึ้นไป ทั้งๆ ที่จะมาชำระล้างมัน แต่เวลามาปฏิบัติแล้ว หลงใหล ให้กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันท่วมทับ แล้วบอกเป็นนักรบ นี่เวลาใจมันบอด

เวลาใจเราไม่บอด เราตริกในธรรมๆ เห็นใหม่ นี่มันเห็นด้วยใหม่ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันครีมันล้าสมัยไปที่ไหน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สดๆ ร้อนๆ เราเองต่างหากมีดบอด หลงใหลได้ปลื้ม ด้วยคนสายตาสั้น คนตาบอดสี คนใจบอด คิดว่าโลกมันเจริญ ความเป็นอยู่นี้มันเจริญเจริญตรงไหน อาหารๆ เดียวนี้มันพัฒนาขึ้นมาจนเป็น อาหารสำเร็จรูปหมดแล้ว มันพัฒนาขึ้นไปเรื่อย

เวลาพัฒนาขึ้นไปเรื่อย คุณการเก็บสะสมดี แต่ถ้าเป็นสมัยโบราณเห็นใหม่ เราต้องปลูกเอง หาเอง จะถนอมอาหารเก็บไว้ได้ยังไง ก็ด้วยสติปัญญา เขาวนปัญญาของท้องถิ่นอย่างนั้นที่ทำกัน ขึ้นมา สิ่งนี้มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่เวลากิเลสตัณหาความทะยานอยากที่มันอยู่ในหัวใจเรานี้ ลี สิ่งที่เราจะมาประพฤติปฏิบัติมาชำระล้าง แล้วเอาอะไรไปประพฤติปฏิบัติ เอาอะไรไป เทียบเคียงกับมัน ถ้าเอาอะไรไปเทียบเคียงกับมัน สิ่งที่ว่ามันทันสมัยๆ นั้นนะ มันไม่มีสิ่งใดที่จะ ไปบรรเทาให้เล็ได้เลย เพียงแต่ดำรงชีพเท่านั้น

แต่ธรรมวินัย ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสณี่สำคัญ ถ้าเราตริก ในธรรมๆ เห็นใหม่ มันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เห็นคุณค่า เห็นคุณค่า

แล้วนะ เวลาครูบาอาจารย์ คูหลวงตาท่านกราบพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ลี ท่านกราบมาจากไหน ท่านกราบมาจากหัวใจ เวลาหลวงตาท่านบรรลุตธรรมเห็นใหม่ กราบแล้วกราบเล่า กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยน้ำตานองหน้า ด้วยความระลึกถึงบุญถึงคุณ รู้ได้ยังไง รู้ได้ยังไง มันรู้ได้ยังไง แต่ แต่ขณะที่ท่านรู้ได้ยังไงท่านรู้แล้วไง ท่านรู้แล้วแต่ท่านรู้ขึ้นมาในใจ โอ้ มันซาบมันซึ้ง มันเห็นคุณค่า

กว่าเราจะรู้ได้ กว่าที่หลวงตาจะรู้ได้ กระเสือกกระสนขนาดไหน หลวงปู่มันชี้ให้ไปอยู่ป่าไหนก็ไป หลวงปู่มันแนะนำให้ทำยังไงก็ทำๆ เพราะอะไร เพราะว่าจิตเสื่อมมาๆ เข้าไปหาท่าน จิตเสื่อมมา ตัวของเราแก้ไขตัวเองไม่ได้ ตัวของเราเองรักษาตัวเองไม่ได้ ตัวของตัวเองไม่มีช่องทางจะออกได้ แต่เวลาหลวงปู่มันท่านชี้ นำ ฟืนกลักลั่นจะทุกข์ทนลำบากขนาดไหน พุทโธๆ สามวันแรกอกแทบระเบิด ก็ฟืนทน ฟืนกระทำ ในเมื่อครูบาอาจารย์เราท่านชี้ นำ ท่านบอก ฟืนๆ ฟืนจนมันได้ดี ฟืนจนมันสงบได้ โอ้โฮ ท่านสอนเหมือนเด็กๆ

นี่ไง เวลาครูบาอาจารย์ท่านแนะนำสั่งสอน ท่านแนะนำสั่งสอนอย่างนั้นเพราะอะไรละ เพราะท่านได้ผ่านวิกฤตอย่างนั้นมาแล้ว นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราศึกษา เราตริกันในธรรมๆ ตริกันในธรรมก็ให้ใจมันลง ให้ใจมันลงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะลงต่อเมื่อมีเหตุมีผลไง ลงด้วยปัญญา ปัญญาวิเคราะห์ห้วงใจในเหตุในผลนั้น ถ้าปัญญาวิเคราะห์ห้วงใจในเหตุในผลนั้นกิเลสสู้ไม่ได้หรอก กิเลสจริงๆ มันกลัวธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลามันหลอกเรา มันบิดเบือนว่ามันเป็นธรรมแล้วมันบังเงาใจ กิเลสมันอ้างธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเรารู้ เราชำนาญ เราเป็นผู้รอบคอบ รอบคอบแล้วกิเลสมันก็ชี้หัวแล้ว เพราะอะไร เพราะมันยังไม่ทำอะไรเลย

แต่ถ้าบอกว่าเรากำลังศึกษาอยู่ เราพยายามวิเคราะห์ห้วงใจอยู่ นั่นคือการกระทำ นั่นคือว่าเราพยายามให้ผู้รู้ผู้ตื่นผู้เบิกบานในหัวใจของเราให้มาใคร่ครวญ การใคร่ครวญนั้นในการกระทำ แต่เวลามันพลิกแพลงใจ กิเลสมันบังเงาใจ มันบอกมันรู้แล้ว มันเข้าใจแล้ว ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอย่างนี้เอง เป็นอย่างนั้นเอง อย่างนี้เอง ถ้าอย่างนี้ก็มิเรามา ไม่เป็นความจริงใจ คนที่ปัญญาอ่อนด้อยใจ กิเลสมันบังเงาๆ อ้างธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้าเรานักปฏิบัติขึ้นมาเนะ มันต้องให้เป็นจริงเป็นจังกับเราขึ้นมาจากเราใช้

ใหม่ เราต้องฝึกหัดของเราอย่าให้ใจบอด ถ้าใจบอดแล้วนี้ทันสมัย ทันโลก เป็นพระผู้เป็น
นักปราชญ์ เป็นผู้รอบรู้

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ไม่เคยทำอย่างนั้นเลย ศึกษามาแล้วนะ นี่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ก่อน ของเราเราต้องฝึกหัด เราต้องกระทำขึ้นมา ถ้ามันขึ้นมาเป็น
ความจริงแล้วค่อยไปเทียบธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ค่อยไปเทียบ นี่ไง หลวง
ปู่มั่น เห็นไหม ท่านลงมา ท่านประพฤติท่านศึกษาเอง ท่านปฏิบัติเอง เวลาท่านปรกษาท่านก็ลง
มาปรกษาเจ้าคุณอุบาลีฯ ลงมาที่วัดสระเปทุม มาทดสอบ หลวงปู่เสาร์ท่านก็ลงมา ท่านลงมา เรา
ประพฤติเอง เราปฏิบัติเอง

ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาก็เป็นจริงในใจของเราเอง แล้วก็มาเทียบเคียงธรรมชาติขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เห็นไหม มันลงกันได้ไหม มันเป็นความจริงหรือไม่ ที่มันเกิดขึ้นมามันเป็น
จริงหรือไม่ เกิดมาในใจเรา มันเป็นอย่างนั้นหรือไม่เป็นอย่างนั้น แล้วถ้าเราศึกษาเอง เรา
เข้าใจเอง เราค้นคว้าเอง เราก็ต้องบอกว่าใช่ๆๆๆ ท่านถึงหาพยานไป หาบุคคลที่สามไป เจ้าคุณ
อุบาลีฯ ใจ ให้เป็นคู่วินิจฉัยใจ ไม่ใช่เราวินิจฉัยว่าเราถูกคนเดียว นี่ไง ถ้าเราวินิจฉัยก็ถูกทั้งนั้นนะ

เวลาเราประพฤติปฏิบัติกิเลสก็บังเงา กิเลสในหัวใจของเรา ใช่ โธ่หู เหมือนกันเลย อัน
เดียวกันเลย ถ้าเราวินิจฉัยมันก็ต้องใช่อยู่แล้ว ให้บุคคลที่สามด้วย แล้วเวลาพิจารณาแล้ว เพราะ
การภาวนานะ เวลาคนที่ปฏิบัติแล้ว เวลาถามปัญหาหลวงตาไปเห็นไหม ท่านทำมาอย่างนี้ถูก
ไหม ถูก แล้วทำใจต่อ ช้าไป ทำช้า ทำช้าแล้วตรวจสอบ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนเราประพฤติปฏิบัติใช่ใหม่ ถ้าจิตมันสงบได้มันก็สงบได้ สงบได้ เรา
ก็พยายามทำให้มันชำนาญในวสี เข้าสมาธิ ออกสมาธิ แล้วฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นไป ทำช้าๆ การ
ทำช้ามันจะเห็นความบกพร่อง ใจที่ว่าใช่ๆ นั่นนะ ครั้งที่มันเป็นไปได้ๆ ครั้งที่สองมันเป็นไปได้
หรือเปล่า ครั้งที่สามเป็นไปได้หรือเปล่า พอเราเข้าไปแล้วออกมาได้หรือเปล่า ออกแล้วเข้ามันมี
ประโยชน์ยังงี้ แล้วพิจารณาไปแล้วมีวิธีพิจารณาด้วยปัญญา พิจารณาไปแล้วมันจะจริงหรือไม่
จริง ถ้ามันเป็นจริงมันปล่อยวางมันมีรสชาติยังงี้ แล้วถ้าพิจารณาไปแล้วช้า ทำไมมันพิจารณา
ไม่ได้ มันไม่ได้เพราะเหตุใด

นี่ไง มันต้องมีความชำนาญของมันในการกระทำนั้น ถ้ามีความชำนาญในการกระทำนั้น มันตรวจสอบของมัน ทำซ้ำๆ นั่นนะ การปฏิบัติซ้ำๆ นี่ไง การทำงานสิ่งใดเสร็จแล้วเห็นใหม่ ให้กลับไปทำซ้ำอีกที่ว่ามันเป็นจริงหรือเปล่า มันเป็นจริงได้หรือไม่ ถ้ามันเป็นจริงได้ขึ้นมา เป็นจริงเพราะอะไร

กิเลส มันแก่นของกิเลสนะ ถ้าไม่เป็นแก่นของกิเลสไม่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเห็นใหม่ เรายังไม่ได้เกิดมา การลงอุโบสถมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลสองพันกว่าปีแล้ว เราเพิ่งมาเกิดกันไม่ถึงร้อยปี แล้วก็จะตายหมด ถ้าตายไปแล้วพุทธศาสนายังมีอยู่ ก็ยังมีการลงอุโบสถต่อเนื่องไป เราก็ว่าเราเป็นใหม่ๆ สดๆ ร้อนๆ ใจ แต่ แต่บุพเพนิวาสานุสสติญาณ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเคยได้เกิดเป็นมนุษย์ใหม่ เราเคยได้พบพระพุทธรูปศาสนาใหม่ เราเคยได้สร้างคุณงามความดีอะไรมาหรือไม่

ถ้ามันมีการสร้างคุณงามความดีมา มันก็จะซาบซึ้งในพุทธศาสนา คนที่ใกล้ชิดพุทธศาสนาขึ้นมา เวลาเกิดใหม่ๆ เกิดมาถ้าเกิดในประเทศอันสมควร มันก็เป็นประโยชน์ตรงนั้น แต่ถ้าคนเราเคยทำกัน เคยเบียดเบียนกันไว้ เวลาเข้ามาใกล้พุทธศาสนา มันก็มีแรงต่อต้านทั้งนั้น นี่มันจิตนิสัยของหัวใจใจ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติดีมาแล้ว ถ้ามันตรวจสอบในใจแล้ว ในใจแล้วเห็นใหม่ มันมีบุญหรือมันมีบาป ถ้ามันมีบุญขึ้นมาเห็นใหม่ บุญก็ส่งเสริมๆ ทั้งนั้น เพราะในพระไตรปิฎกเรื่องนี้มีมาก ผู้ที่ส่งเสริมพุทธศาสนาแล้วหมดอายุขัยไป แล้วมาเกิดใหม่ เห็นใหม่ มาเกิดใหม่ท่ามกลางพุทธศาสนา พอเกิดขึ้นมามีความใกล้ชิด มีการกระทำ มีโอกาส โอกาสเนี่ย

โอ้เนี่ยเราเกิดเป็นมนุษย์นะ เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เวลากราบธรรมๆ ธรรมะที่มันมีคุณค่า ศีล สมาธิ ปัญญา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตมันสงบระงับขึ้นมาแล้ว มันอยู่ที่ไหนมันก็มีความสุขของมันเห็นใหม่ อยู่ในป่าในเขา อยู่ในเงื้อมผา ใด มีแต่ความสุขๆ ความสุขทั้งนั้น สุขเพราะเกิดจากจิต สุขเพราะเกิดจากหัวใจเรา มันไม่ได้สุข เพราะเกิดขึ้นมาจากโลกพัฒนาแล้ว

กรรมฐานจรวด กรรมฐานดาวเทียม โอ้โฮ เดียวนี้ละ ชูดงค์ด้วยกระเป๋าล้อเลื่อน โอ้โฮ เห็นแล้วทุเรศมาก ชูดงค์ด้วยกระเป๋าล้อเลื่อน โลกมันเจริญใจ เห็นแล้วรับไม่ได้เลยนะ โลกมันเป็นเรื่องของโลก เอ็งยังหัวโล้นๆ อยู่ บริหาร ๘ ก็คือบริหาร ๘ บริหาร ๘ ดุจบาตรๆ ก็เป็นดุจบาตร

มันจะไปนำอายุตรงไหน บวชเป็นพระแล้วมันนำอายุหรือ บวชเป็นพระแล้วมันไม่เท่าทันโลก ไซ้ใหม่ ถ้าโลกมันเจริญมันก็เรื่องของโลกใจ

นี่ใจ อริยสัจๆ จิตใจของคนๆ จิตใจของคนที่สัมผัสสัมพันธ์ จิตใจคนที่เข้ามาเกี่ยวเนื่อง กับพุทธศาสนา เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใครจะเชื่อไม่เชื่อมันเป็นสิทธิ์ของคน แต่ถ้ามันมี อย่างนั้น หัวใจของเขามันจะผูกพัน หัวใจของเขามันจะสงวน มันจะรัก มันพอใจอะไรนั้นนะ จริตของเขา นี่ใจ เวลาเอตทัคคะ ๘๐ องค์ใจ ความถนัดของพระอรหันต์แต่ละชนิด ความถนัดของ พระอรหันต์คือเขาผูกพันอย่างนั้น เขาพอใจอย่างนั้น เขารักของเขาอย่างนั้น มันเป็นธรรมชาติของเขา นกมีปีก นกบินได้ ไอนี้ถาวรานาแล้วจะเหาะ นกมันบินได้โดยธรรมชาติของมัน เว้นไว้แต่นกที่ บินไม่ได้ เช่น นกกระจอกเทศ นกกระจอกเทศมันบินไม่ได้ นกที่บินได้มันบินได้เป็นธรรมชาติ ของมัน

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของคนที่มีอำนาจวาสนา มันผูกพันกับพุทธศาสนา มันรักนะ มัน รัก มันสงวน มันพอใจ แล้วทำแล้วมีความสุข แต่ถ้ามันต่อต้าน มันต่อต้านแสดงว่าเรามีเวรมี กรรมต่อกัน มีเวรมีกรรมต่อกัน รับไม่ได้ ถ้ารับไม่ได้แต่ แต่รับไม่ได้มันเป็นนิสัย

อริยสัจมีหนึ่งเดียว ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค จะมีอำนาจวาสนามากอำนาจวาสนาน้อย นั้น มันเป็นกรรมของสัตว์ แต่เกิดเป็นมนุษย์แล้ว สิทธิเสรีภาพของความเป็นมนุษย์ ธรรมะขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสัจมันก็เป็นสัจจะความจริง ใครจะมีสติมีปัญหา มี ความสามารถมากน้อยแค่ไหน พยายามฝึกหัด ประพฤติปฏิบัติ ทำตามความเป็นจริงให้เกิดขึ้นมา เป็นสมบัติของจิตดวงนี้ในปัจจุบันนี้ จิตดวงนี้ที่เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนานี้ มัน เป็นสิ่งที่มีความวาสนาถึงได้มาบวชเป็นพระ

บวชเป็นพระมาแล้ว ยังท่ามกลางพุทธศาสนาๆ การประพฤติปฏิบัติกำลังเจริญรุ่งเรือง ถึงมันจะเป็นแนวทาง ถ้าเราไม่มีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง ที่เป็นผู้ชี้บอก มันก็ยังเป็นแนวทางที่ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านวางไว้ ยังเห็นร่องเห็นรอยเห็นใหม่ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเธอ ผู้พระไตรปิฎกค้นคว้าได้ พยายามศึกษาได้ แล้วนี่ใจ ในอรรถกถา ในฎีกาเห็นใหม่ อธิบายในพระไตรปิฎกมาให้เราค้นคว้าได้ ในสมัยปัจจุบันประวัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ประวัติครูบาอาจารย์ ท่านใช้ชีวิตของท่านค้นคว้ามาทั้งชีวิตเลย เรามี โอกาสที่ได้วิเคราะห์วิจัยเพื่อประพฤติปฏิบัติ มันเป็นเรื่องเป็นรอยให้เราได้มีการกระทำใจ

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ในสมัยปัจจุบันนี้ สังฆธรรมกึ่งกลางพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีก
หนหนึ่ง มันมีโอกาสในการประพฤติปฏิบัติ มีโอกาสในการกระทำ เรากระทำของเราให้มันเป็น
จริงของเราขึ้นมาในใจ มันจะมีคุณธรรมขึ้นมาในหัวใจนะ ถ้าคุณธรรมขึ้นมาในหัวใจนะ สิ่ง
ที่เป็นโลกๆ ที่เขาแย้งชิงกัน แสวงหาอยู่กัน มันเป็นเรื่องข้างนอก มันเป็นเรื่องเปลือกๆ แต่เราเกิดมา
เป็นมนุษย์ไง เราต้องอาศัยปัจจัยเครื่องอาศัยไฉน

ศรัทธาไทยๆ นะ ภิกษุทำให้ศรัทธาไทยตกลงเป็นอาบัติปาจิตตีย์ เพราะอะไร เพราะองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารือสัตว์ชนสัตว์ วางธรรมวินัยไว้ พยายามสร้างสมให้
เขาศรัทธา ให้เขามีความตั้งมั่นในพุทธศาสนา ถ้าเขามีความตั้งมั่นในพุทธศาสนาเห็นไหม เรา
บวชเรียนมาเราบวชเรียนมาเพื่อประพฤติปฏิบัติ เพื่อค้นคว้าสังฆธรรมความเป็นจริงในใจของเรา
ถ้าเราค้นคว้าสังฆธรรมความเป็นจริงในใจของเรา เราเองเราจะเป็นแก่นของพุทธศาสนา

คำว่า “เป็นแก่นของพุทธศาสนา” เพราะมันมีคุณธรรมในใจ การที่มีคุณธรรมในใจอัน
นั้นมันจะเป็นหลักชัย มันจะทำให้การแสดงออก มันทำให้ความเข้าใจในธรรมนั้นชัดเจนแจ่ม
แจ้ง มันมีผล พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมๆ ไฉน สังฆธรรมที่เป็นนามธรรมเห็นไหม
ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะมันเป็นคำสั่งสอน มันเป็น
นามธรรม แล้วผู้ที่กระทำๆ แล้วมันก็ปากเปียกปากแฉะ พวกตาบอด พวกสัตว์ตาบอด มันก็อ้าง
ไปนั่น โดยกิเลสบังเงาๆ มันก็พูดไปทั้งหมดๆ แต่มันแสวงหาภายนอก

แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเป็นสังฆะความจริงใจของเขาแล้ว
สิ่งที่เขาแสวงหาอยู่ข้างนอกท่านไม่สนใจเลย สิ่งข้างนอกมันไม่มีคุณค่าเท่ากับคุณธรรมในใจ
อันนั้นไฉน ถ้าคุณธรรมในใจนั้นมันมีคุณค่าแล้ว มีคุณค่า สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใด
เท่ากับจิตสำรอกกายกิเลสออกไปไม่มี จิตที่สำรอกกายกิเลสออกไปเป็นคุณธรรมล้วนๆ
คุณธรรมในหัวใจ ในหัวใจหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่น คุณธรรมในหัวใจครูบาอาจารย์ของเรานั้น
มันมีคุณค่าขนาดไหน ถ้ามันมีคุณค่าๆ แล้วมันจะไปตะครุบเงา มันจะไปแสวงหาอะไรจาก
ภายนอก ถ้ามันเป็นความจริงๆ ขึ้นมาอย่างนั้น

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา เกิดในปัจจุบันนี้ไฉน มันเป็นสิทธิ์ มันมีสิทธิ
เสรีภาพที่เราจะกระทำไฉน ถ้าเรากระทำ เราพยายามประพฤติปฏิบัติกันอยู่นี้ เราพยายามกระทำกัน
อยู่นี้ ให้มันเกิดขึ้นมาตามความเป็นจริง ให้มันเกิดขึ้นมามันจะเป็นจริงเป็นนิสสัยเป็นแนวทางของ

เราก็ให้มันเป็นจริงๆ ขึ้นมา เราจะได้อธิบายได้ว่าหนึ่งบวกหนึ่งเป็นสอง สองบวกสองเป็นสี่ เป็นแปด เป็นสิบ มันเป็นอย่างใด มันชัดเจนอย่างใด ไม่ใช่หนึ่งบวกหนึ่งเป็นสาม สามบวกสามเป็นแปดอะไรอย่างนี้ มันไม่ใช่ มันอธิบายไม่ได้

ถ้ามันอธิบายได้ มันมีความเป็นจริงในใจ คือลสมธิปัญญา มันเกิดอย่างใด มันเป็นอย่างใด แล้วเวลามันพิจารณาไปแล้วมันปล่อยยังไง มันวางยังไง มันวางแล้วเรามีการกระทำต่อไป นี่คือเหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้ามันไม่มีเหตุ การกระทำธรรมอันนั้นก็จำมาทั้งนั้น ธรรมอันนั้นก็กิเลสบังเงาใจ แล้วถ้ากิเลสบังเงาใจ เราพูดปากเบี่ยงปากแฉะ พูดด้วยเห็นใหม่ เวลาสวดปาฏิโมกข์ๆ เราสวด มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราอธิบายได้หมด แต่ตัวตนของเรา กิเลสของเราตัวใหญ่ๆ เลย มันตัวใหญ่ มันทุกข์มันยากใจ กิเลสของเรามันบีบบี้สีไฟในหัวใจเราใจ มันไม่เป็นความจริงใจ

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ เราได้สวดปาฏิโมกข์ด้วย เราซาบซึ่งพระเมตตาปัญญาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย เราซาบซึ่งถึงหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านพยายามทบทวน ฟันฟูกลับมาขึ้นมาให้พวกเราได้มีแนวทาง เราจะชื่นชมครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นหลักคอยปะทะ คอยยับยั้งสิ่งที่รุกรานเข้ามาจากทางโลก โลกจะรุกราน โลกจะกลืนกิน กลืนกินสังขารธรรม กลืนกินคุณธรรม กลืนกินสิ่งต่างๆ ด้วยมารยาสาไถย ด้วยการพลิกแพลงใจ ด้วยเวลาใจมันบอดใจ

เวลาใจมันบอดมันพลิกไปนะ เห็นสมณศักดิ์ เห็นหน้าที่ตำแหน่ง เห็นตำแหน่งหน้าที่ เห็นการเชิดชู เห็นการกระทำ อันนั้นเป็นสิ่งที่โหยหา อันนั้นเป็นสิ่งที่ต้องการ แต่เวลาความเป็นจริงๆ เห็นใหม่ เราก็จะตัดจริด อวดเขาชะห้อยหนึ่งว่าเป็นพระปฏิบัติ เป็นพระป่า เป็นผู้ปรารถนาน้อย เป็นผู้ไม่ต้องการ แต่ในใจจริงๆ มันปรารถนา ถ้ามันปรารถนา นั่นใจ เวลากิเลสมันบังเงาใจ เวลากิเลสมันพลิกแพลงใจ

แต่ถ้าเราทำจริง เรามีคุณธรรมจริงๆ นะ หลวงปู่มั่นทั้งชีวิตนะ ครูบาอาจารย์เราทั้งชีวิต ตั้งแต่เริ่มบวช ชีวิตตั้งแต่อยู่ในป่า เห็นใหม่ เวลาปฏิบัติขึ้นไปปฏิบัติในป่า เวลาเป็นจริงขึ้นมาก็เป็นจริงทั้งในหัวใจด้วย ทั้งในป่าด้วย แล้วเห็นความสงบ ความสงบระงับนั้นมันเป็นการเห็นใหม่ เป็นสัพบายะ เป็นสถานที่ที่เป็นชัยภูมิที่จะฝึกทนายาท แล้วครูบาอาจารย์ท่านจะทิ้งสนาม

อย่างนั้นเพื่อไปอยู่ในความสุขสบายในความเป็นจริงของท่าน แล้วให้ศาสนทายาทที่จะเจริญอก
งามขึ้นมามันมีคบบอด มันไม่มีครูบาอาจารย์คอยคุ้มครองดูแล มันเป็นไปได้ยังไง

ถ้าครูบาอาจารย์นะ ท่านมีความเป็นจริงของท่านเห็นใหม่ สิ่งใดที่เป็นสัพปายะ สิ่งที่จะ
ให้มันเกิดให้เกิดคุณธรรม แล้วถ้ามันเกิดมาแล้ว เกิดความเป็นจริงขึ้นมาแล้วสักดวงใจหนึ่ง หรือ
สองสามดวงใจ มันก็จะเป็นประโยชน์กับศาสนา มันเป็นประโยชน์กับศาสนธรรม มันเป็น
ประโยชน์กับธรรมที่ได้แสดงออก ธรรมๆ เห็นใหม่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สัจธรรมอัน
นั้นจะได้กัฏวาน ไม่มีกาล ไม่มีเวลา ไม่มีควมเว้นวรรค แต่ถ้าคนทำได้ แต่ถ้าทำไม่ได้ สิ่งนั้นมัน
มีของมัน สัจจะมันมีของมัน แต่เราทำไม่ได้มันก็ไม่มีใครสื่อออกมาได้ เห็นใหม่ เวลาครูบา
อาจารย์ของเราท่านทำท่านทำอย่างนั้น

ฉะนั้น เวลาเรามาฟังเทศน์ เรามาลงอุโบสถ ลงอุโบสถแล้วให้มันได้เนื้อหาสาระ ถ้าเป็น
สัตว์ตาบอดไม่มีสิ่งใดคุ้มครองดูแล นั้นมันก็เป็นกรรมของสัตว์ แต่ถ้าสัตว์มันไม่ตาบอด เพราะ
มันลงในปาฏิโมกข์ ลงในธรรมวินัยนั้น มันก็ไม่ใช่สัตว์ตาบอด มันก็มีผู้คุ้มครองดูแลให้ใหม่ เรา
เป็นมนุษย์เราบวชมาเป็นพระ ถ้าใจมีคบบอด มันก็มองว่าโลกเจริญ ความพัฒนานั้นเจริญ พวกเรา
หมดยุคหมดสมัย แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ ขึ้นมาเห็นใหม่ ยุคสมัยมันอยู่ที่ไหน สิ่งใดๆ ในโลกนี้
มนุษย์เป็นผู้สร้างทั้งนั้น มนุษย์เป็นคนทำ แล้วมนุษย์ถ้ามีสติมีปัญหา มนุษย์ที่มีคุณธรรม เขาทำ
เพื่อความเจริญของโลกด้วยน้ำใสใจจริง แต่ถ้ามนุษย์ที่เห็นผลประโยชน์ เขาก็ทำเพื่อ
ผลประโยชน์ของเขา

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม ไม่มีกำมือในเรา ธรรมะ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ตลอดใจให้กับบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา
พยายามชวนชวน แสวงหา ประพฤติปฏิบัติ กระทำขึ้นมาให้เป็นสมบัติของตน ถ้าเป็นสมบัติ
ของตน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นสมบัติแท้คือปัจจัยตัดตั้ง สันติวิโค รู้
จำเพาะตนในใจดวงนั้นถึงจะมีคุณค่า นี้ไง มันถึงสมบูรณ์ด้วยพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เราเป็นพระสงฆ์นะ เรามาลงอุโบสถ เรามาร่วมสังฆกรรม ทำสามัคคีธรรมเพื่อความเป็น
ธรรมๆ อันนี้เพื่อประโยชน์ ประโยชน์กับหมู่สงฆ์ แล้วประโยชน์กับเราละ ประโยชน์กับเรา ใน
หัวใจเรารื่นเริงอาหาญหรือไม่ ในหัวใจเรามีความสุขหรือไม่ ในหัวใจเรามีมุมมองที่ดี

หรือไม่ ในหัวใจเราเพื่อประโยชน์กับหัวใจดวงนี้ไง แล้วกลับไปแล้วคิดว่า ตรีกในธรรมๆ ตรีก
ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนถึงเป็นสมบัติของเรา เอวัง